

ਬਾ-ਅਦਾਲਤ ਐਸ.ਜੇ. ਇਮਾਮ, ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਨ. ਵਾਂਚੂ, ਜੇ.ਜੇ.

ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਹੀਰਾਲਾਲ ਗਿਰਧਾਰੀਲਾਲ ਕੋਠਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1958 ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V of 1898) ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲਸ ਨੰਬਰ 25 ਤੋਂ 27 - ਸੈਕਸ਼ਨ 337 (1)- ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ ਦਾ ਟੈਂਡਰ— ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ- ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ (1923 ਦਾ X I X)— ਧਾਰਾ 5 - ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਐਸ. 120 ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ - ਕੀ ਉਹ ਮਾਫੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ - ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਐਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮਾਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਮਾਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਐਸ. 120-ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮਹਿਰਾ ਜਿਸਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ S. 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਮਾਫੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

25 ਜੂਨ, 1957 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਆਈਜ਼ ਨੰ. 184-ਡੀ, 185-ਡੀ ਅਤੇ 186-ਡੀ 1956 ਦੇ 23 ਤਰੀਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ। ਅਕਤੂਬਰ, 1956, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, 1956 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 249, 250 ਅਤੇ 251 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ: ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਪਨ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਚ. ਢੇਬਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ (58 ਵਿੱਚੋਂ Cr. A. ਨੰ. 25 ਵਿੱਚ): ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਮਾਥੁਰ, ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਨ. ਸ਼ਰਾਫ਼ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ (58 ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ.ਆਰ. ਏ. ਨੰ. 26 ਵਿੱਚ): ਸ੍ਰੀ ਏ. ਜੀ ਰਤਨਾਪਾਰਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

58 ਵਿੱਚੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 27 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਤਾ: ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਵਾਂਚੂ, ਜੇ.—ਇਹ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਜੈਕਬਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਜਨਰਲ ਫੇਰਮੈਨ ਸੀ। ਜੈਕਬਜ਼ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਹਰ ਸਾਲ ਬਜਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਸ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਵਾਂਗ, ਜੈਕਬਜ਼ ਨੇ ਫਰਵਰੀ, 1955 ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਬਜਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਛਾਪਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਕਬਜ਼ ਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ਲ ਡੀ.ਪੀ. ਚੱਡਾ ਨੂੰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਦਲਾਲ ਮੇਰੇ ਅਤੇ

ਹੀਰਾਲਾਲ ਜੀਕੇ ਓਠਾਰੀ ਇੱਕ ਏ.ਐਲ. ਮਹਿਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ 1923 ਦੇ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ, ਨੰਬਰ X। X ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1947 ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, ਨੰਬਰ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਜਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੈਕਬਜ਼ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। . ਫਰਵਰੀ, 1956 ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਕੁਝ 1956-57 ਦੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ 9 ਮਾਰਚ, 1956 ਨੂੰ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 165-ਏ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2), ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਮਾਰਚ, 1956 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਮਾਰਚ, 1956 ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਐਮ ਏਜੀਸ ਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਐਲ. ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 120 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਿਠ 5(2) ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 165-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਕੇ ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਲਈ

ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਪਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 337, ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਰਡੀ ਨੇਰੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। . ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਪਤ ਐਕਟ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅੱਗੇ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਧਾਰਾ 337 (1) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337 ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਪੜਚੋਲ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 337(1) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ-

(i) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ;

(ii) ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(iii) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ: 161, 165, 165-ਏ, 216-ਏ, 369, 401, 435 ਅਤੇ 477-ਏ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਆਫੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 337(1) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। , ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੇ ਜੋ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਇਸ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ, ਜੇਕਰ ਇਕੱਲੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੀ ਜੁਰਮ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 337(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 339 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੇ ਮਾਫੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 339 ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫੀ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 339 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਮਾਫੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 337 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਫੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਿਹਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਧਾਰਾ 339 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਧਾਰਾ 339 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਫੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 339 ਦੇ ਸ਼ਬਦ

ਧਾਰਾ 337 ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 337 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ. ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਮਾਫੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਸੈਕਸ਼ਨ 337(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਫੀਸੀਅਲ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 337(1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਹਿਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 337(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਫੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਜੋ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪਰ ਜੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 337(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਹਨ: ਮਹਾਰਾਣੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾ ਚਰਨ (1), ਹਾਰੂ ਮਲ ਪਰਮਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2); ਅਤੇ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3)। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਜ਼ਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 337(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 339 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਫੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੰਗ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਫੀ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫੈਜ਼ਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 339 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 339 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਫੀ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਮਾਮਲੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੰਨੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 339 ਤਹਿਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 339 ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਬਤਾ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 337(1) ਅਧੀਨ ਮਾਫੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ। ਇਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 337(1) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਜਵਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀਕਰੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹੈ, ਮਹਿਰਾ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਈਪ ਕੀਤਾ- ਅਰੂਣ ਸ਼ਾਰਦਾ